

Umboðni fyri tey fyra oljufeløginu, Conoco, Murphy, Arco og Texaco, sum vóru verdir, tá ein fororssk sendimeynd vitjaði í Alaska í fjór. Mongu skerjingarnar hjá oljufeløgnum hava nú við sær, at Steve Daines frá Conoco (tuttast v.m.) og David Peace frá Texaco (tuttast h.m.) eru uppsagdir. Hinir á myndini umboðu Murphy og Arco. Mynd jan

Skerjingar hjá oljufeløgnum raka nú eisini »Føroyaøkið«:

Fleiri av Føroyasærfrøðingunum eru sagdir upp

JAN MULLER

Hópuppsagnir eru gerandiskostur í alifjóra oljuverðini í hesum døgum. Metlaga oljuverðinir hava við sær, at flestu av oljufeløgnum hava skorið niður útreiðslurnar á flestu okjum, og er starvsfólkaøkið tað, sum er meinst rakt.

Spurningurin um hvørjar avleiðingar tær mongu skerjingarnar hava (fingid ella fáa fyri „Føroyaøkið“ hefur verið reistur í fjølmiðlum nakrar ferðir og herfyri segði landsstýrismaðurin í oljugalum, at áhugin hjá oljufeløgnum fyri føroyska landgrunninum framvegis er stóur.

Tað er tó greitt, at tær mongu uppsøgnirnar í oljufeløgnum hava við sær, at fleiri av teimum fólku, sum nú í eini 4-5 ár hava havt Føroyaáráðið sum sitt arbeiðsøki meira ella minni burturav, nú eru uppsøgd.

Sosialurin skilur, at millum tey fólkinu, sum hava arbeiðt við Føroyaøkinum í fleiri ár og sum hava verið partur av býarmyndini í hovudsstaðnum ikki so fáar ferðir um árið er m.a. Richard Vernon frá Phillips Petroleum, sum leingi hefur verið ein av oddamönnum fyri fyrirleingunum hjá feløgnum undan 1. útbjóðing. Vit skilja annars, at hetta hefur einki við virkseimi hjá feløgnum í Føroyum at gera. Richard Vernon er bert ein av mongum Phillipsfólku, sum eru uppsøgd seinstu tíðina. Uppgávur hansara verða hereftir roktar av øðrum fólku.

Ein annar „Føroyasærfrøðingur“ og sum hefur verið við til at fyrirleika oljuseminar í Norðurlandahúsinum og annars hefur verið rættiliga virkin á sínum øki er Michael Welland frá Lasmo. Eisini hann er uppsagdur. Hann arbeiðir í fleiri ár í Indonesia, áðrenn hann m.a. fekk før-

oyska landgrunnin sum sít nýggja arbeiðsøki.

Eisini hjá stóru oljufeløgnum Texaco og Conoco eru uppsøgnir, sum raka manningina á Føroyaøkinum. Samskiparin fyri Texaco-samtakið, ið fevnir um oljufeløgin Texaco, Arco, Conoco og Murphy, Dave Peace hefur eisini mist sitt arbeiði. Texaco er operatørur í umrøddu samtaki og hefur Dave Peace myndað samtakið, eitt nú tá ein føroysk sendimeynd vitjaði í Alaska í fjór. Eisini eitt annað starvsfólk hjá Texaco, sum fleiri ferðir hefur verið í Føroyum og sum var við til at savna inn grøtislóg kring alt Føroyar til kanningarnar hjá feløgnum. Bent Baumbach er

Michael Welland, ein av vøndu jarðfrøðingunum hjá Lasmo og sum nú eisini er uppdagsur vegna lágu oljuverðinum. Hann hefur verið rættiliga virkin á Føroyaøkinum

Richard Vernon í miðjuni, sum í fleiri ár hefur verið ein av oddamönnum hjá Phillips, tá tað snúdi seg um Føroyaøkið. Her hittir hann Eivind Elnør saman við Jakob Rugland, sum framvegis starvast fyri Phillips

sagdur úr starvi. Og taka vit Conoco, so hefur Steve Daines, sum hefur verið ein av leiðandi jarðfrøðingunum hjá feløgnum á Føroyaøkinum, fingid uppsøgn. Hann var eisini ein av vertunum fyri føroyska ferðalagnum, sum vitjaði í Alaska.

Sosialurin hefur spurt seg fyri hjá oljufeløgnum og eisini hjá oljuvirkisvæðingunum, hvørjar avleiðingar hesar uppsøgnir í veruleikanum hava fyri virkseimi hjá feløgnum við Føroyar. Sum skilst er tað heilt vanligt, tá oljuvirkisvæðingur er nógv, at fólk á øllum deildum hjá feløgnum verða uppsøgd.

Tá talan so eisini er um leiðandi fólk, ið fáast við føroyaøkið, so merkir hetta ikki, at feløgin harvið leggja minni dent á eina komandi oljuleiting. Tað merkir í ávísnum forum, at deildir verða lagdar saman, soleiðis at ein persónur, sum hefur havt t.d. Norðurlandahúsin sum arbeiðsøki, eisini fer Føroyar sum arbeiðsøki osfr.

Annars skilst, at lágu oljuverðinir hava við sær, at oljufeløgin ikki er serliga hugað fyri at spjæða sít virkseimi á føroyska landgrunninum. Tvs. at feløgin eru mest sinnad á hjóða uppá teir teigararnar, sum

liggja næst markinum og næst verandi kendum oljuvæðingum á bretskum øki. So er tað eisini spurningurin, hvussu marknasemjan millum Føroyar og Bretland fer at siggja út og hvussu hon fer at ávirka eina komandi útbjóðing. Verður hon til fyrimun fyri háðar partar ella hvussu? Hetta eru spurningar eingin kann svara. Fyrr enn vit hava sæð, hvar endaliga landgrunnsmarkid gongur.

Hóast Føroyaøkið tykist áhugavert so er helst rætt á seta spurningin, nær og hvussu oljufeløgin fara at trýsta á bremsuna, tá talan er um framtíðar fløgur her. Tann drúgva biðitíðin ger tað ikki betur. Eitt nú er tað ársíðani, at AMG-samtakið við Statoil, Mobil og Entreprise segði seg vera helt klart til at fara undir leiting.

Annars skilst, at áhugin fyri at gera forkanningar framvegis er stóur. Oljugaladeildin hefur júst givið eitt forkanningarløvi til Veritas, sum er tað upprunliga Digicon. Hetta seismikkfelagið hefur víst seg at vera rættiliga virkið á føroyska landgrunninum umframt at tað hefur skotið nógv í Hvíta økinum eisini. Felagið ger bæði arbeiði fyri oljufeløg og ger eisini uppgávur fyri egnu rokning, sum tað so selur víðari. Í lotuni hefur Oljugaladeildin til viðgerðar eina umsókn frá øðrum seismikkfeløgum um kanningar í vár.

Eingin ivi er um, at støðan hjá oljufeløgnum fer at hava ávirkan á eina komandi leiting við Føroyar. Vit fara helst at siggja broytingar í samstarvinum, soleiðis at tað verða færri og stóri samtök av feløgum, sum ganga saman fyri at minka enn meira um vágan. Nú verður so biðað eftir kolvetnisskattalóg, marknasemu og 1. útbjóðing.

Hópuppsagnir í Saga Petroleum

Tann lági oljuverðin og eitt stórt undirskot krevur síni offur í norska oljufeløgnum Saga Petroleum. Oljufelagið nýðist at senda 25 prosent av starvsfólku heim; hetta svarar til eini 400 fólk

JÓGVAN HUGO GARDAR SKRIVAR ÚR OSLO

Saga Petroleum leggur fyrrapartin í dag fram eina ársfrágreiðing, sum visir eitt hall uppá 1,5 milliardir norskar krónur. Hetta veit norska útvarpið, NRK, at siga í morgun.

Samstundis verður roknað við at Saga Petroleum vil kunngeva, hvar í feløgnum skerjingar koma. Útreiðslustøðið í 1999 byggir nú á ein oljuverð uppá tiggju doll-

arar fyri oljufatið.

Saga Petroleum hefur ikki boðað frá, hvar og hvussu nógv fólk verða sýgd upp, men 400 av teimum 1600 starvsfólku hjá Saga Petroleum verða send heim.

Í fyrstu atlugu verður roknað við, at hetta rakar meinst á høvudskrivstovuni í Sandvika utan fyri Oslo, í Stavanger og í Norðsjónunum.

Virkseimið utan fyri Noreg er fyrbils ikki nevnt.

30.000 arbeiðspláss í vanda

Ein álvarsilig kreppa er við at raka norska skipasmiðju, og oljuvæðing. Sambært norska bløðinum kunnast nærmari 30.000 av 110.000 starvsfólku innan skipasmið og oljuvæðing rokna við at fáa sekkin ella at verða send heim í óavmarkaða tíð

JÓGVAN HUGO GARDAR SKRIVAR ÚR OSLO

Norsk tíðindastovur NTB hefur roknað út, at fleiri tiggjutúsundtal fólk innan oljuvæðing og skipasmið kunnast missa starvið, og hetta er sera álvarsligt fyri bygðar- og býarsamfeløgin á vesturstrond Noregs. Orsøkin til kreppuna er ikki einløg, men lágur oljuverður, virkseimið í Europa er minni enn vanligt, og at Asia er í kreppu eru triggjar móguligar orsøkir.

Skipasmiðjurnar

Serfrøðingarnar rokna ikki við, at oljuverðin fer at økjast fyrr enn á vetri 2000/2001. Fyri skipasmiðjurnar vil tað merkja økt virkseimi. Norsku skipasmiðjurnar hava umleið 10.000 fólk í starvi, men eini 20.000 stovur eru knýtt at fyrirkønum, sum lata skipasmiðjunum ymsar tænastur.

Fyri helmingin av skipasmiðjunum er støðan tann, at ordrabókin er tom 1. januar 2000. Møguleikin fyri at fáa nýggjar bileggingar sær

ikkil góður út í løtuni, og sjálvt um bileggingarnar koma í vár, so rokna tey flestu við at ikki slepst undan at senda fólk heim í eina tíð.

Oljuvinnan

Norska oljuvinnan er á veg inn í eina stóra kreppu. Eini 30.000 starvsfólk er knýtt beinleiðis til oljuvinnuna, men taka vit tey, sum lata ymsar tænastur til vinnuna við, so er talið oman fyri 60.000. Tey fyrstu eru longu uppsøgd. Tey norsku oljufeløgin hava nú avgjørt at klænka fyrirtøkurnar, og ein stóur partur av innleigaðum ráðgevu eru uppsagdir.

Oljuvinnunum rokna við munandi minni virkseimi tey næstu tvey-trý árin.

Fleiri av oljufeløgnum, sum hava rættindi í norskum sjógvum, hava boðað frá, at tey fyrbils ikki fara undir nakra nýggja verkætlan, og fleiri verkætlanir, sum feløgin hava ætlað at byrja uppá í ár og komandi ár eru útsettar.